

1. OPIS I ANALIZA PRZYPADKU EDUKACYJNEGO W BIBLIOTECE SZKOLNEJ – „METODY AKTYWIZUJĄCE W PRACY Z UCZNIAMI”

I. Identyfikacja problemu

W polskiej szkole po wprowadzeniu reformy szkolnictwa preferuje się odejście od encyklopedycznego nauczania na rzecz aktywizowania uczniów do kreatywności i twórczych działań. Dotychczasowe metody opierały się na nauczycielu jako źródle wiedzy. Obecnie nauczyciel staje się organizatorem i koordynatorem pracy ucznia. Zadaniem nauczyciela jest wyposażenie uczniów w takie umiejętności, które pozwolą na radzenie sobie w zmieniającej się rzeczywistości. Istotnym warunkiem efektywnego nauczania jest stosowanie różnorodnych metod, które sprzyjają samodzielności myślenia i działania.

II. Geneza i dynamika zjawiska

Należy pamiętać, że uczymy się chętniej gdy treści są dla nas ważne i interesujące, odnoszą się bezpośrednio do nas, nie przekraczają naszych możliwości intelektualnych, metody są atrakcyjne i aktywizujące. Wiemy, iż zapamiętujemy tylko 10 % tego co słyszymy, a 90 % tego co robimy. Dlatego uczenie jest efektywne wtedy, gdy angażujemy i umysł i emocje.

Najbardziej efektywna jest praca w grupach, w których uczeń może pełnić różne role i każdy ma swój udział w osiągnięciu celu.

W swojej pracy bibliotekarskiej szukałam takich metod, które przyciągnęłyby uczniów do pracy w bibliotece, a także aby uatrakcyjnić zajęcia z edukacji czytelnicznej i medialnej.

Czytając literaturę fachową znalazłam metodę projektów i zabawy dydaktyczne.

Metoda projektów polega na samodzielnym wykonywaniu przez uczniów zadań pod opieką nauczyciela, który jest koordynatorem działań. Uczeń odpowiada za swoją naukę, dobór tematu, dociera do różnych źródeł, gromadzi i selekcjonuje materiały. Dzięki tej metodzie rozwija umiejętności podejmowania decyzji, wyrażania własnych opinii, komunikowania się, współpracy w grupie, kreatywnego myślenia, samooceny, selekcjonowania informacji.

Zabawy dydaktyczne łączą naukę z zabawą, rozwijają spostrzegawczość, kształtują umiejętność kojarzenia, uatrakcyjnają zajęcia, rozwijają zainteresowania i zdolności uczniów.

III. Znaczenie problemu

Pracując metodami aktywizującymi uczeń kształci umiejętność planowania, organizowania, gromadzenia, wykorzystywania informacji z różnych źródeł, prezentacji efektów pracy oraz rozwija swoje zainteresowania i zdolności, a także poprzez zabawę przyswaja nowe wiadomości i je utrwala.

IV. Prognoza

Negatywna

- niechęć uczniów do stosowania nowych metod,
- niezrozumienie zasad pracy zniechęca uczniów do danej metody,
- brak systematyczności,
- brak motywacji do pracy.

Pozytywna

- odpowiedzialność uczniów za swoją naukę,
- możliwość decydowania, jakie materiały gromadzić,
- eksponowanie własnych osiągnięć, zdolności i umiejętności,
- kształtowanie prawidłowej komunikacji interpersonalnej,
- umiejętność dokonywania samooceny.

V. Propozycje rozwiązań

Podstawowymi celami stosowania metod aktywizujących są:

- wyrabianie nawyku organizowania i planowania warsztatu pracy,
- odpowiedzialność za własny rozwój,
- rozbudzanie motywacji do uczenia się.

VI. Wdrażanie oddziaływań

Metodą projektu pracuję od roku szkolnego 2003/2004 z grupą uczniów z Koła Przyjaciół Biblioteki, a zabawy dydaktyczne wprowadziłam na zajęciach z edukacji czytelniczej i medialnej w bieżącym roku szkolnym.

Na pierwszym spotkaniu Koła Przyjaciół Biblioteki zaproponowałam pracę metodą projektu. Wyjaśniłam na czym polega ta metoda, w jaki sposób będą gromadzić, opracowywać i selekcjonować zebrane materiały, jak tworzyć swój warsztat pracy. Metoda, którą im zaproponowałam była dla nich atrakcyjna, interesująca i szybko ją zaakceptowali. Na każdy projekt mieli około dwóch miesięcy. W razie problemów mogli się ze mną konsultować. Podstawowym

z różnych źródeł. Etapem końcowym była ocena i prezentacja produktu finalnego projektu, czyli broszury na wystawach w bibliotece i włączenie ich do zbiorów biblioteki.

W ciągu trzech lat pracy tą metodą zrealizowaliśmy sześć projektów z edukacji regionalnej, europejskiej, medialnej m.in.: „Historia książki”, „Wielcy Europejczycy”, „Powiat lubliniecki – moja mała ojczyzna” i inne.

Zabawy dydaktyczne wykorzystałam opracowując trzy scenariusze zajęć z edukacji czytelniczej i medialnej dotyczące mediów, a w szczególności prasy: „Mass media w naszym życiu”, „Wiele twarzy prasy”, „Do czego służy gazeta?”. Pomysły zabaw dydaktycznych zaczerpnęłam z pozycji Irene Flemming „Zabawy gazetami” wydaną przez wydawnictwo „Jedność” z Kielc.

VII. Efekty oddziaływań

Nowe, ciekawe metody aktywne uatrakcyjnają zajęcia, ułatwiają przyswajanie wiedzy, pomagają w nawiązaniu bliższych kontaktów z uczniami. Rozmawiając z uczniami po każdym zakończonym projekcie dowiadywałam się, że czuli się oni dowartościowani, odpowiedzialni za efekty pracy grupy, mogli zaprezentować swoje zdolności. W grupie każdy może wykonywać to, co lubi, wносить do pracy zespołu tyle, na ile go stać. W pracy grupowej łatwiej jest osiągnąć sukces na miarę swoich możliwości.

Uczniowie chętnie przychodzą do biblioteki i pytają o możliwość pracy w Kole Przyjaciół Biblioteki, aby wykazać się swoimi zainteresowaniami i zdolnościami przy pracy metodą projektu.

Na zajęciach z edukacji czytelniczej i medialnej uczniowie lubią pracować aktywnymi metodami, gdyż poprzez zabawę uwalniają się od stresu oraz przyswajają nowe wiadomości.

Bibliografia:

1. Flemming I.: *Zabawy gazetami*. Kielce 2002
2. Wesołowska R., Pawliczak H.: *Metoda projektu*. Wszystko dla szkoły 2005, nr 9 s.18